

Statens revisionsverks berättelse till riksdagen om tillsynen över partifinansieringen 2019

Statens revisionsverks berättelse till riksdagen om tillsynen över partifinansieringen 2019

ISSN-L 1796-9549
ISSN 1796-9549 (HÄFT)
ISSN 1796-9654 (PDF)
URN:NBN: VTV-B42020RD
[HTTP://URN.FI/URN:NBN: VTV-B42020RD](http://urn.fi/urn:nbn:vtv-b42020rd)

GRANO OY
HELSINGFORS 2020

FOTOGRAFIERNA
S. 10, REPUBLIKENS PRESIDENTS KANSLI
S. 18, FOTOGRAFEN TIINA PUPUTTI
S. 46, FOTOGRAFEN VILLE-VEIKKO HEINONEN

Till riksdagen

Statens revisionsverk har övervakat iakttagandet av partilagens (10/1969) bestämmelser om bidrag och användning av statsunderstöd samt uppgörande och inlämnande av redovisningar under perioden 1.9.2018–31.8.2019.

Härmed lämnar Statens revisionsverk den årliga berättelse om tillsyn över partifinansieringen som avses i 9 e § 4 mom. i partilagen.

Helsingfors den 26 februari 2020

Jaakko Eskola
direktör

Klaus Krokfors
ledande redovisningsrevisor

Huvudsakligt innehåll och slutledningar

I partilagen föreskrivs förpliktande bestämmelser som gäller partier och partiföreningar och främjar öppenhet i finansieringen. Syftet med bestämmelserna är att öka partifinansieringens öppenhet.

Statens revisionsverk övervakar hur partilagens bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar iakttas i tillsynsobjektens verksamhet. Från och med 2016 utövar revisionsverket också tillsyn över det statsunderstöd som avses i partilagen.

Tillsynsobjekten, det vill säga partier, i understödsbeslutet avsedda föreningar samt partinära sammanslutningar, har lämnat in sina fastställda bokslut för 2018 till det elektroniska partifinansieringsregistret.

Till registret meddelades med aktuella redovisningar 2011–2019 totalt över 29,9 miljoner euro bidragsprestationer till partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar.

Under 2019 redovisades bidragsprestationer för nästan fyra miljoner euro. Aktuella redovisningar under 2019 hänförde sig också till föregående år så att beloppet för 2018 ökade retroaktivt med cirka 0,8 miljoner euro. En ansenlig del av kompletteringarna är ett resultat av revisionsverkets granskningar av partifinansieringen.

År 2019 utförde revisionsverket sammanlagt 31 granskningar av partier som ska övervakas och som inte är representerade i riksdagen samt av riksdagspartiernas distriktsorganisationer. Riksdagspartierna granskades inte 2019, utan de kommer att granskas hösten 2020. Utifrån granskningarna kan det konstateras att de aktuella redovisningarna av partifinansieringen till väsentlig del är korrekta efter kompletteringarna och till väsentlig del ger riktiga uppgifter om de bidrag tillsynsobjekten fått.

Vid granskningarna upptäcktes flera fall där bidragstagaren inte hade lämnat aktuella redovisningar av alla erhållna bidrag. I likhet med tidigare granskningar visade det sig vara omöjligt att få en tillförlitlig helhetsbild av partifinansieringen om man enbart utreder inkomstfinansieringen och intäkterna enligt bokslutet. Granskade partier och övriga sammanslutningar har många bokföringshändelser som betraktats som genomgångsposter. Det är dock relevant att utreda posternas innehåll utifrån det som avses med bidrag i partilagen.

År 2019 upptäcktes inga bidragsprestationer som entydigt skulle strida mot begränsningarna i fråga om bidrag enligt 8 b § i partilagen.

Revisionsverket har rekommenderat partierna att lämna en sådan aktuell redovisning som avses i partilagen beträffande avgifterna för kandidater och riksdagsledamöter. År 2019 lämnades in flera dylika redovisningar. Alla tillsynsobjekt har dock inte följt rekommendationen och därmed syns inte dessa prestationer som bidrag i partifinansieringsregistret.

Tillsynsobjekten har i regel skött bokföringen på behörigt sätt så att det har varit möjligt att utifrån bokföringen genomföra tillsynen över bestämmelserna i partilagen.

I likhet med tidigare år upptäcktes brister i revisionsberättelserna givna av tillsynsobjektens revisorer. Revisorerna har inte alltid inkluderat uttalanden enligt 9 c § i partilagen i sina revisionsberättelser. Revisorernas rapportering har förbättrats de senaste åren, men uttalandena i revisionsberättelserna har inte alltid visat sig vara tillräckliga och entydiga.

I tillsynen över statsunderstöd har revisionsverket utrett redovisningsförfarandet hos de cirka 150 redovisningsskyldiga mottagarna av understöd och vid behov begärt rättelse av redovisningen eller mer information om förfarandet. Promemoriorna om granskningarna av partifinansieringen innehåller observationer om förfarandet för statsunderstöd. I promemoriorna uppmärksammas också anvisning av statsunderstöd för andra sammanslutningar än sådana föreningar som avses i partilagen.

Vid granskningarna av partifinansieringen fokuserades revisionen på tolkningsfrågor och brister i avtalsförfarandena gällande statsunderstöd. Behovet att förtydliga understödsvillkoren har diskuterats med representanter för statsrådets kansli, och enligt beslutet om statsunderstöd 2018 kommer behovet att justera 9 § i partilagen att utredas. Statsrådets kansli aviserade inte vidare åtgärder under 2018, men bad 21 januari 2019 Justitieministeriet att inleda ett lagstiftningsprojekt gällande detta.

Syftet med partifinansieringsregistret är att främja transparensen, och karaktären av en erhållen prestation kan specificeras i redovisningarna genom tilläggsupplysningar. Bidragsbegreppet bör dock preciseras med utgångspunkt från praktiska erfarenheter och iakttagelser från revisionerna. Riksdagens revisionsutskott har redan i sitt betänkande 9/2013 rd påtalat behovet av att precisera begreppet.

Vid tillsynen över redovisningen av statsunderstöd observerades i likhet med föregående år att de belopp partierna redovisade som överföringar till distriktsorganisationer ofta skiljde sig från de mottagna beloppen i distriktsorganisationernas reviderade statsunderstödsredovisningar samt från aktörernas bokföring, bokslut och verksamhetsberättelser. De berörda har uppmanats använda mer exakta förfaranden, och efter korrigeringar stämmer partiernas och distriktsorganisationernas statsunderstödsredovisningar för 2018 överens.

Innehåll

1	Tillämplig lagstiftning vid tillsynen över partifinansieringen	11
1.1	Redovisningsskyldiga och uppgifter som ska lämnas till revisionsverket enligt partilagen	12
2	Statens revisionsverks tillsyn över partifinansieringen	19
2.1	Revisionsverkets åtgärder i tillsynen över partilagen	21
2.2	Granskningsmål och tillämpade kriterier 2019	23
2.3	Begränsningar i tillsynen	24
3	Redovisning av partifinansiering och redovisningsåtgärder	27
3.1	Tillsynsobjektens bokförings- och bokslutsförfaranden	28
3.2	Tillsynsobjektens revisionsberättelser	30
3.3	Inlämnande av tillsynsobjektens bokslutsuppgifter samt uppgifter om kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen	32
3.4	Aktuella redovisningar och komplettering av dem	33
3.5	Iakttagande av begränsningarna i fråga om bidrag	43
4	Förfarandena för överföring och användning av statsunderstöd	47
	Bilaga: Partifinansieringsgranskningar 2019	51

1 Tillämplig lagstiftning vid tillsynen över partifinansieringen

I partilagen (10/1969 med ändringar) har det för partier och partiföreningar föreskrivits förpliktande bestämmelser om öppenhet i finansieringen. Större öppenhet i partifinansieringen bedöms öka förtroendet för politisk verksamhet och sålunda även förbättra röstningsaktiviteten. Målet är också att förebygga korruption och otillbörliga bindningar som påverkar partiernas verksamhet.

I partilagen har intagits bestämmelser om bidrag till partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar. Enligt lagen ska som bidrag i princip räknas alla prestationer i pengar, varor och tjänster och andra motsvarande prestationer. Endast vissa i lagen uttryckligen nämnda prestationer är inte bidrag och omfattas således inte av regleringen.

Regleringen i partilagen gäller också för partinära sammanslutningar. Med partinära sammanslutning avses en sammanslutning eller stiftelse (eller dess fond) som partiet med sammanslutningens eller stiftelsens samtycke anmäler till Statens revisionsverk som sin partinära sammanslutning.

I partilagen har det också intagits bestämmelser om begränsningar för mottagande av bidrag. Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte från en och samma givare ta emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Denna begränsning gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning. Vidare är det förbjudet att ta emot bidrag från vissa offentligrättsliga samfund samt att ta emot utländska bidrag och sådana bidrag vilkas givare inte kan klarläggas.

Partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar har i partilagen föreskrivits skyldighet att till Statens revisionsverk redovisa erhållna bidrag till ett värde av minst 1 500 euro och deras givare. Uppgifter som ingår i de så kallade aktuella redovisningarna publiceras i det register för redovisning av partifinansieringen som upprätthålls av Statens revisionsverk.

Partierna och de i understödsbeslutet nämnda föreningarna ska specificera kostnaderna för och finansieringen av sina valkampanjer. Bidrag till ett värde av minst 1 500 euro och dess givare ska anges specifikt. Uppgifterna sparas i registret för redovisning av partifinansieringen och är tillgängliga för allmänheten. De första specifikationerna av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer skulle inlämnas till revisionsverket tillsammans med bokslutsuppgifterna för 2011.

Enligt partilagen ska som bidrag i princip räknas alla prestationer i pengar, varor och tjänster och andra motsvarande prestationer

Genom bestämmelsen om ändring av partilagen (683/2010) förnyades också regleringen av tillsynen över partierna. Denna tillsyn har utövats av Statens revisionsverk, justitieministeriet och revisorerna i berörda sammanslutningar och stiftelser.

Uppgifterna om extern finansiering samt transaktioner som gäller valkampanjen utgör del av bokslut som upprättas enligt bokföringslagen och partilagen. Samtidigt är de föremål för revision enligt revisionslagen. Enligt lagen ska revisorerna uttala sig om de erforderliga uppgifternas riktighet i revisionsberättelserna för partiet, distriktsorganisationerna och sammanslutningarna som får understöd. Revisorn för en partinära sammanslutning ska ta ställning till riktigheten i specifikationen av de erhållna bidragen.

Statens revisionsverk fullgör tillsynsuppgiften självständigt och oavhängigt utifrån verkets granskningsplan. Revisionsverket övervakar iakttagandet av partilagens bestämmelser om bidrag, specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer samt utarbetande och inlämnande av anknyttande handlingar.

Justitieministeriet har övervakat iakttagandet av partilagen till den del tillsynen inte ankommer på Statens revisionsverk. Med stöd av partilagen ansvarade justitieministeriet t.o.m. 2015 för den tillsynsuppgift som ankommer på statsunderstödsmyndigheten för partistödet. Genom en lagändring (1688/2015) överfördes tillsynen över statsunderstöd till partier, dvs. partistödet, från justitieministeriet till revisionsverket 1.1.2016.

Partilagen har en bestämmelse om återkrav av partistöd. Från och med 2016 fattas besluten om återkrav av Statens revisionsverk.

Revisionsverket fullgör
tillsynsuppgiften självständigt
och oavhängigt enligt
sin granskningsplan

1.1 Redovisningsskyldiga och uppgifter som ska lämnas till revisionsverket enligt partilagen

Partilagen föreskriver om lämnande av olika uppgifter till Statens revisionsverk. Figur 1 åskådliggör de olika aktörernas ansvar för inlämning av uppgifter.

Redovisningsskyldigas redovisningar

Parti

- Aktuell redovisning
- Förhandsredovisning (frivillig)
- Specifikation av valkampanjens kostnader och finansiering
- Sammandrag av aktuella redovisningar
- Revisionsberättelse
- Bokslut och verksamhetsberättelse
- Redovisning av hur statsunderstöd använts (om partiet erhållit sådant stöd)

Partiförening

- Aktuell redovisning

Angiven i understödsbeslutet

- Aktuell redovisning
- Förhandsredovisning (frivillig)
- Specifikation av valkampanjens kostnader och finansiering
- Sammandrag av aktuella redovisningar
- Revisionsberättelse
- Bokslut och verksamhetsberättelse
- Redovisning av hur statsunderstöd använts

Partinära sammanslutning

- Aktuell redovisning
- Specifikation av de bidrag som sammanslutningen erhållit
- Revisionsberättelse
- Bokslut och verksamhetsberättelse

Figur 1: Redovisningsskyldiga och deras redovisningar enligt partilagen.

Aktuell redovisning

Enligt 8 c § i partilagen ska en redovisning av det bidragsbelopp som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har fått och uppgift om givarens namn lämnas till Statens revisionsverk. Redovisningen ska lämnas, om värdet av ett enskilt bidrag eller värdet av flera prestationer som en och samma givare har gett i bidrag till partiet, partiföreningen eller den partinära sammanslutningen är minst 1 500 euro per kalenderår. Den aktuella redovisningen ska kompletteras alltid när värdet av ett bidrag från en och samma givare som har getts i form av nya prestationer efter det att redovisningen lämnats eller kompletterats överstiger 1 500 euro. Vid behov ska det således ges flera redovisningar av bidrag från en och samma givare. Detta innebär att redovisningen ska kompletteras alltid när följande gräns på 1 500 euro överskrids (t.ex. 3 001 euro, 4 502 euro osv.). Givarens rättshandlingsförmåga avgör vilka som är samma givare.

Revisionsverket tar inte emot och behandlar inte redovisningar av bidrag vars värde understiger 1 500 euro. När en redovisning kompletteras kan det redovisade bidragsbeloppet dock vara mindre än 1 500 euro.

En aktuell redovisning ska lämnas in den 15:e dagen i den kalendermånad som följer efter mottagandet av bidraget. Redovisningar som lämnas in därefter tas emot som försenade.

Partiet sörjer för att aktuella redovisningar lämnas. Partiet ska också se till att partiföreningarna och de partinära sammanslutningarna lämnar aktuella redovisningar av sina erhållna bidrag.

En aktuell redovisning ska lämnas in elektroniskt den 15:e dagen i den kalendermånad som följer efter mottagandet av bidraget

Redovisningarna ska lämnas till det elektroniska register som revisionsverket upprätthåller. Partierna kan ge sina partiföreningar och partinära sammanslutningar rätt att för egen del lämna in aktuella redovisningar. Då ansvarar partiet för att grunduppgifterna om partiföreningen förs in i registret. Det är partiets skyldighet att se till att redovisningarna lämnas på det sätt som avses i partilagen. Revisionsverket lägger in partinära sammanslutningar i informationssystemet på basis av de anmälningar som gjorts till verket. Därefter kan en användare som enligt anmälan representerar den partinära sammanslutningen lämna aktuella redovisningar på dess vägnar.

Alla aktuella redovisningar finns i elektronisk form på webbplatsen för revisionsverkets register. Var och en har rätt att få uppgifter om och kopior av redovisningarna.

Partiets och i understödsbeslutet nämnda föreningars bokslutshandlingar

Tidigare skulle ett parti lämna in följande till revisionsverket för partiet och i understödsbeslutet nämnda föreningar som avses i 9 b § i partilagen: bokslut jämte bilagor, revisionsberättelse, specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen, redovisning av hur statsunderstödet har använts och uppgifter som ingår i de aktuella redovisningar som föreskrivs i 8 c § i partilagen.

9 d § i partilagen ändrades 30.12.2015 (1688/2015) så att ett parti ska till Statens revisionsverk lämna in partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt redovisningar och uppgifter som avses i 9 a § 1 mom.

Kravet på att lämna in bokslutshandlingar gäller partiet och de sammanslutningar som nämns i beslutet om statsunderstöd. Övriga partiföreningar ska inte lämna in ovannämnda uppgifter till revisionsverket.

Ett parti ska till revisionsverket lämna in revisionsberättelse och bokslut jämte bilagor för partiet, och för de föreningar som avses i ett beslut om statsunderstöd ifall sådant stöd erhållits, samt de redovisningar och uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. i partilagen. Dessa omfattar redovisningen av hur statsunderstödet har använts, uppgifterna i de aktuella redovisningarna samt specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen. Kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen ska enligt revisionsverkets föreskrift (361/41/2011) specificeras och lämnas på en av verket fastställd elektronisk blankett.

Partier och i understödsbeslutet nämnda föreningar lämnar in bokslutshandlingar till revisionsverket

Enligt en ändring av 3 kap. 1 § i bokföringslagen 30.12.2015 (1620/2015) ska till bokslutet fogas en verksamhetsberättelse enligt 1 a §, om den bokföringsskyldige är

- 1 ett publikt aktiebolag,
- 2 ett sådant andelslag eller privat aktiebolag som inte är ett mikroföretag eller litet företag, eller
- 3 ett företag av allmänt intresse.

Vid ändringen av bokföringslagen 30.12.2015 slopades också kravet på upprättande av en balansbok i pappersform. Revisionsverket anser att hela bokslutet ska lämnas in till verket med stöd av partilagen även efter lagändringarna. I förekommande fall ska också en verksamhetsberättelse som tillsynsobjektet upprättat enligt sina stadgar lämnas in och publiceras i anslutning till bokslutet.

Bokslutet för partiet jämte bilagor, verksamhetsberättelse, revisionsberättelse, redovisning av hur statsunderstödet har använts samt uppgifterna i aktuella redovisningar ska lämnas till revisionsverket genom det elektroniska register som verket upprätthåller i det allmänna datanätet.

Specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen ska lämnas med den elektroniska redovisningsblanketten tillsammans med bokslutet för det år under vilket valet har hållits.

2011	Riksdagsval
2012	Presidentval och kommunalval
2014	Europaparlamentsval
2015	Riksdagsval
2017	Kommunalval
2018	Presidentval

Figur 2: Inlämnade specifikationer av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen.

Revisionsverket har publicerat de inlämnade uppgifterna i sitt register utan dröjsmål. Dokumenten publiceras i den form som de har inlämnats till revisionsverket.

Bokslutshandlingar för partinära sammanslutningar

En partinära sammanslutning är en sammanslutning eller stiftelse samt en sådan till en sammanslutning eller stiftelse knuten fond som partiet med sammanslutningens eller stiftelsens samtycke anmäler till Statens revisionsverk som en partinära sammanslutning. 8 a § 1 mom. i partilagen ger endast partierna möjlighet att anmäla någon annan sammanslutning, stiftelse eller till sammanslutningen eller stiftelsen knuten fond med dennas samtycke som en partinära sammanslutning. Sålunda är det bara partier som införts i det av justitieministeriet upprätthållna partiregistret som kan anmäla sammanslutningar, stiftelser och deras fonder som sina partinära sammanslutningar. En förening som inte finns i partiregistret kan inte heller ha sådana av föreningen anmälda partinära sammanslutningar som avses här.

Efter ändringen av 9 d § i partilagen 30.12.2015 (1688/2015) ska en partinära sammanslutning till Statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse, verksamhetsberättelse och balansbok samt en specifikation som avses i 9 a § 2 mom. och ett utlåtande som avses i 9 c § 3 mom. inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts.

Uppgifterna lämnas till Statens revisionsverk i elektronisk form via det register som verket upprätthåller. Skyldigheten att lämna in bokslutshandlingar uppkommer från och med den räkenskapsperiod under vilken sammanslutningen anmälades till revisionsverket som en partinära sammanslutning.

I juni 2018 meddelade Perussuomalaiſten Tukisäätö sr att stiftelsen inte längre fungerar som partinära sammanslutning för Sannfinländarna r.p. Då stiftelsen i stället för det sedvanliga kalenderåret har 1.7–30.6 som räkenskapsperiod lämnade stiftelsen sitt bokslut för perioden 1.7.2017–30.6.2018 till revisionsverket år 2019.

En partinära sammanslutning eller stiftelse ska lämna in revisionsberättelse och bokslut jämte bilagor samt övriga erforderliga handlingar

2 Statens revisionsverks tillsyn över partifinansieringen

Med stöd av 9 e § i partilagen (10/1969) övervakar Statens revisionsverk att partier, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar (tillsynsobjekt) i sin verksamhet iakttar partilagens bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medelsanvändning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

Revisionsverket får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller det inte visas att handlingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vite utdöms av den vitesnämnd som avses i 15 § i lagen om Statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Bestämmelser om den tillsyn som Statens revisionsverk utövar finns i övrigt i lagen om statens revisionsverk.

Statens revisionsverk ska årligen lämna riksdagen en berättelse om sin tillsyn över iakttagandet av partilagen.

Genom tillsynen och publiceringen av redovisningar baserade på partilagen bidrar revisionsverket till att skapa förutsättningar för verklig öppenhet i partifinansieringen så att det i offentligheten och för medborgarna finns möjligheter att bedöma partiernas bindningar.

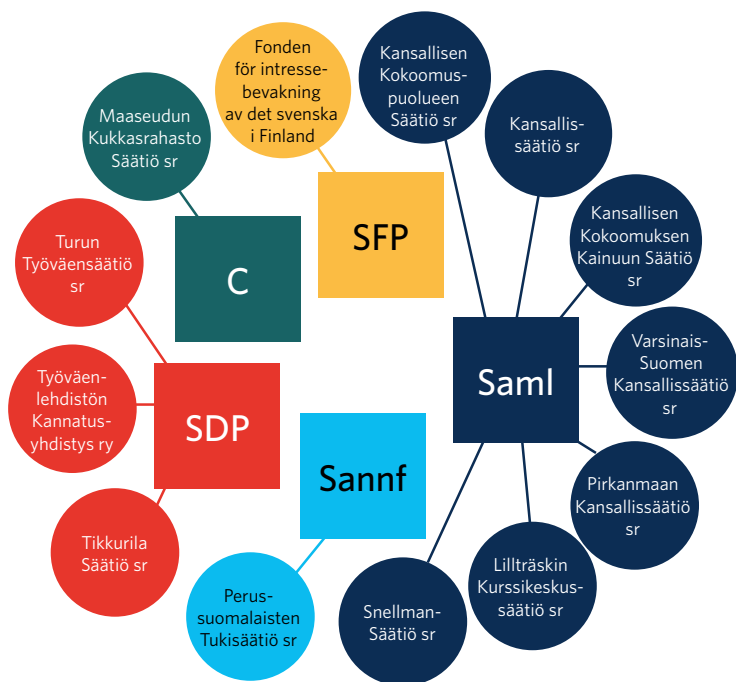
Den granskningsrätt som föreskrivs i partilagen omfattar partierna, i understödsbeslutet nämnda sammanslutningar som avses i 9 § och partinära sammanslutningar.

I partiregistret fanns 19 partier vid utgången av 2018 och 18 vid utgången av 2019. Åtta partier var under tillsynsperioden företrädade i riksdagen och berättigade till statsunderstöd. Dessutom fanns det 2019 ett riksdagsparti och en riksdagsgrupp som inte fick statsunderstöd. Det senare, det vill säga Rörelse Nu, registrerades som parti i november 2019.

Vitesnämnden kan utdöma vite

Åtta partier har erhållit statsunderstöd, dvs. partistöd

Sammanlagt hade de partier som fick statsunderstöd sammanlagt 105 distriktsorganisationer och sex separata kvinnoorganisationer. Antalet partinära sammanslutningar var 12. En del av dem är också koncerner på basis av deras innehav.

Figur 3: Anmälda partinära sammanslutningar (PS Tukisäätiö fram till 30.6.2018).

Perussuomalaisten Tukisäätiö sr:s ställning som partinära sammanslutning för Sannfinländarna r.p. upphörde i juni 2018 och stiftelsens namn ändrades till JRT-säätiö sr i oktober 2018. Enligt stiftelsens överenskommelse med partiet ska den under fyra år inte stödja något annat parti. Avtalet och upphörandet av stiftelsens ställning som partinära sammanslutning är kopplade till ett ansenligt stödbelopp i juni 2018, som partiet redovisade först i april 2019.

I revisionsverkets tillsyn över partilagen har målet för den långsiktiga planeringen varit att utföra en granskning hos alla tillsynsobjekt inom loppet av sex år räknat från tillsynsuppdragets början. Bokföringslagens (1336/1997) krav på förvaringstid för verifikat och effekten av valdistriktsförändringar ska beaktas i den långsiktiga planeringen. I planeringen kan verket beakta den uppfattning om riskerna i de olika aktörernas verksamhet och interna kontroll som bildas av iakttagelserna vid granskningarna.

Det långsiktiga granskningsmålet har uppnåtts eftersom alla tillsynsobjekt granskades minst en gång före utgången av 2016. Intervallerna för granskningarna av riksdagspartiernas distriktsorganisationer har blivit kortare. År 2019 granskade revisionsverket också partier som inte är representerade i riksdagen. De hade senast granskats 2011. Framöver ska intervallet mellan granskningarna vara betydligt kortare.

2.1 Revisionsverkets åtgärder i tillsynen över partilagen

I partilagen föreskrivs att revisionsverket kan ge föreskrifter om lämnande av aktuell redovisning (8 c §), specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen (9 b §) och inlämnande av bokslutshandlingar (9 d §).

Revisionsverket har med stöd av partilagen utfärdat följande bestämmelser och anvisningar:

- Statens revisionsverks föreskrift om lämnande av i 8 c § i partilagen avsedd aktuell redovisning (360/41/2010)
- Statens revisionsverks allmänna instruktion om lämnande av i 8 c § i partilagen avsedd aktuell redovisning (358/41/2010)
- Statens revisionsverks föreskrift om framläggande av specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen i enlighet med 9 b § i partilagen och lämnande av uppgifter i enlighet med 9 d § 1 mom. i partilagen (365/41/2016)
- Statens revisionsverks anvisning om specificering av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt lämnande av bokslutsuppgifter (367/41/2016)
- Statens revisionsverks föreskrift om lämnande av i 9 d § 2 mom. i partilagen avsedd partinära sammanslutnings bokslut och andra uppgifter till Statens revisionsverk (364/41/2016).

Föreskrifterna och anvisningarna har tillställts partierna. Anvisningarna finns även i författningsdatabasen Finlex samt på den av revisionsverket upprätthållna webbplatsen www.vaalirahoitusvalvonta.fi.

Instruktionen om behandlingen av klagomålsärenden vid Statens revisionsverk (307/01/2014) upphävde och ersatte 1 januari 2015 en motsvarande instruktion som getts tidigare (02/01/2014).

Revisionsverket ger anvisningar och råd

Revisionsverket har haft en rådgivningstjänst sedan 2010 och dessutom på sin webbplats upprätthållit ett avsnitt för rådgivning i tolkningsfrågor som gäller partilagen. Rådgivning har också getts per e-post. Frågor och svar som bedömts vara av mer allmän betydelse för styrning av tolkningen har lagts ut på webbplatsen.

I anknytning till skötseln av uppgifterna i valfinansieringslagen och partilagen finns ett informationssystem för mottagning och publicering av de redovisningar som krävs i fråga om valfinansiering eller enligt partilagen. Genom det elektroniska förfarandet kan uppgiftslämnaren efter identifiering publicera sina redovisningar på valfinansieringstillsynens webbsidor så att redovisningarna får ett enhetligt utseende. Redovisningar som lämnas till revisionsverket i pappersform registreras utan dröjsmål i datasystemet. Ambitionen har varit att alla de uppgifter som krävs enligt partilagen lämnas in via elektronisk redovisning.

Revisionsverket utförde under 2019 inalles 31 granskningar av partifinansiering. De utfördes av ledande redovisningsrevisor, OFR Klaus Krokfors, ledande redovisningsrevisor Pontus Londen och överrevisor Mikki Paulamäki.

Figur 4: Processen för granskning av partifinansieringen.

2.2 Granskningsmål och tillämpade kriterier 2019

Målet för granskningarna av partifinansieringen 2019 var att säkerställa

- om tillsynsobjektens lagstadgade redovisningar ger bokföringsgrundade riktiga och tillräckliga uppgifter om partifinansieringen och iakttagandet av bidragsbegränsningarna i enlighet med bestämmelserna och utifrån tillsynsbehoven och
- om tillsynsobjektens bokföring är adekvat ur partilagens synpunkt och om de redovisningsskyldiga har iakttagit partilagens centrala bestämmelser om partifinansieringen och begränsningarna av den.

Granskningskriterierna fastställdes utifrån partilagen.

Eftersom Statens revisionsverk från ingången av 2016 också utövar tillsyn över statsunderstödet var målet dessutom att utreda förfarandena för överföring och användning av statsunderstöd.

År 2019 granskade revisionsverket också de 11 registrerade partier som inte var representerade i riksdagen. Dessutom omfattade tillsynen riksdagspartiernas 20 distriktsorganisationer i Mellersta Finlands, Savolax-Karelen och Vasa valkretsar. Det totala antalet granskningar var således 31.

Granskningsperioden omfattade som längst inlämning av bokslut och revisionsberättelser för perioden 2011–2018 och de ur partilagens synpunkt väsentliga bokföringshändelserna under den granskade perioden. För partier var den längsta granskningsperioden 1.9.2011–31.8.2019 och för distriktsorganisationer 1.9.2015–31.8.2019. En del av partierna hade inte granskats tidigare.

I fråga om distriktsorganisationerna granskades bokslutsuppgifter för 2015–2018 som lämnats in via partifinansieringssystemet och bokföringen för perioden 1.9.2015–31.8.2019, inlämnade aktuella redovisningar och specifikationer av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjer.

Tillsynsobjekten underrättades om granskningarna i maj 2019 och efter en genomgång av det elektroniska materialet utfördes granskningarna hösten 2019. Dessutom gjordes granskningsbesök hos samtliga granskade.

Granskningarna utfördes
hösten 2019

Fokusområden som beaktades vid inriktning av granskningen var följande:

- det allmänna ordnandet av tillsynsobjektets bokföring och betalningsrörelse samt kapitalförvaltning
- hur bidragsfinansieringen och kostnaderna specificerats i bokföringen ur partilagens synpunkt (t.ex. bankkonton, kassa och gåvobrev)
- iakttagandet av partilagens begränsningar i fråga om bidrag i partierna som längst under perioden 1.9.2011–31.8.2019 och i de granskade distriktsorganisationerna under perioden 1.9.2015–31.8.2019
- de aktuella redovisningarnas täckning utifrån bokföringen och granskning av redovisningarnas informationsinnehåll
- hur bidrag i annan form än pengar följs upp och beaktas i redovisningsförfarandet
- jämförelse av uppgifter i redovisningarna från ett parti och dess partinära sammanslutning eller någon annan organisation
- hur ändamålsenliga uttalandena i revisionsberättelsen är ur partilagens synpunkt och vid behov genomgång av revisionens innehåll
- förfarandena för användning och överföring av statsunderstöd.

2.3 Begränsningar i tillsynen

Ur resultattolkningssynpunkt måste också de väsentligaste begränsningarna i övervakningssystemet lyftas fram.

Det största hindret för insynen i partifinansieringen är att tillsynen inte omfattar alla partiföreningar. Med stöd av partilagen kan revisionsverket endast utöva tillsyn över partier, i understödsbeslutet avsedda föreningar och partinära sammanslutningar. Antalet tillsynsobjekt är cirka 150. Övriga partiföreningar omfattas inte av revisionsverkets tillsyn. Därmed hamnar större delen av partiföreningarna eller cirka 6 000 föreningar i praktiken utanför tillsynen. Att övervaka dem skulle kräva mycket resurser.

Tillsyn över ca 6 000 partiföreningar som nu hamnar utanför skulle kräva mycket resurser

EOP

ELÄINOIKEUSPUOLUE

F!

FEMINISTINEN
PUOLUE

KANSALAISPUOLUE

vapaus valita

LIBERAALIPUOLUE

TÄHTILIIKE

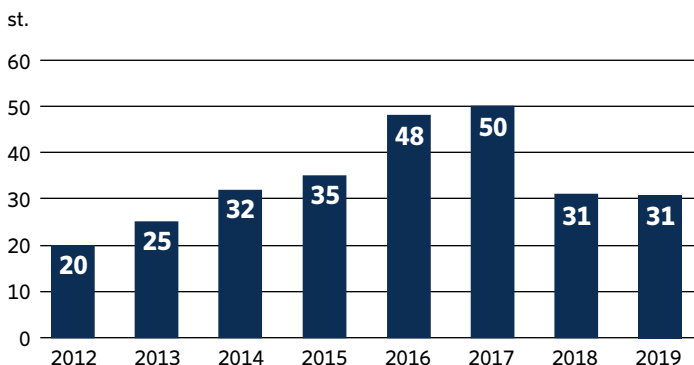
SEITSEMÄNTÄHDENLIIKE.FI

3 Redovisning av partifinansiering och redovisningsåtgärder

Statens revisionsverk har övervakat inlämningen av redovisningar och handlingar till verkets elektroniska partifinansieringsregister. Tillsynsobjekten har vid behov uppmanats att komplettera eller rätta redovisade uppgifter samt lämna in de handlingar som saknats.

Revisionsverket underrättade de partier och distriktsorganisationer som skulle granskas i maj 2019. Därefter lämnade tillsynsobjekten in det begärda materialet till revisionsverket, som utförde granskningarna i enlighet med granskningsplanen hösten 2019. De granskade distriktsorganisationerna verkar i Mellersta Finlands, Savolax-Karelen och Vasa valkretsar.

Figur 5: Utveckling av antalet granskningar av partifinansieringen 2012-2019.

Utkast till responspromemorior över granskningarna skickades till granskningsobjekten för kommentarer i november 2019. De slutliga responspromemoriorna skickades till granskningsobjekten i december 2019. De riksdagspartier vars distriktsorganisationer hade granskats delgavs också responsmemoriorna, inklusive utkastet till dessa. Kommentarer till responspromemoriorna skulle i behövliga delar lämnas till revisionsverket senast 27 december 2019. Den erhållna responsen gällde främst korrigeringar av teknisk karaktär och meddelanden av åtgärder som vidtagits efter utkastet till promemoria, och dessa har beaktats vid utarbetandet av denna granskningsberättelse.

3.1 Tillsynsobjektens bokförings- och bokslutsförfaranden

Revisionsverkets tillsynsuppgift har inte något direkt samband med de granskade sammanslutningarnas allmänna bokföringsarrangemang. Revisionsverket publicerar dock lagstadgat i sitt redovisningsregister de bokslut för partier och i statsunderstödsbeslutet nämnda partiföreningar som lämnats in till verket. Revisionsverket ska också övervaka att de redovisningsskyldiga upprättar och lämnar till revisionsverket de handlingar som nämns i partilagen. Iakttagelser av rekommendationskaraktär kan framläggas om bokföringsarrangemang och bokslutsförfaranden.

I utgångsläget syftade granskningen till att utreda bokföringsarrangemangen specifikt med avseende på uppföljning av den externa finansieringen. I detta sammanhang utreddes hur tillförlitligt det faktiska beloppet av extern finansiering kan härledas från bokföringens kontoinformation.

I likhet med föregående granskningar visade det sig omöjligt att skapa en tillförlitlig helhetsbild av partifinansieringen om man bara utreder inkomstfinansieringen och intäkterna enligt bokslutet. Granskade partier och övriga sammanslutningar har många bokföringshändelser som de betraktat som genomgångsposter. Det är dock relevant att utreda posternas innehåll med avseende på det som avses med bidrag i partilagen.

Enligt partilagen ska inkomster från affärsverksamhet av permanent natur som bedrivs på den allmänna marknaden och på marknadsvillkor eller inkomster från placeringsverksamhet inte betraktas som bidrag. Bidrag är det inte heller då ett parti eller en partinära sammanslutning får prestationer som hänför sig till sedvanlig organisationsverksamhet eller förmögenhetsförvaltning och de prissätts enligt verkligt värde. I praktiken är det ändå mycket svårt att genom granskning i efterskott kontrollera att avtalsarrangemang mellan till exempel en partinära sammanslutning och partiet eller partiföreningen inte omfattar understöd.

Bokföringslagen möjliggör olika slags förfaranden för kreditering och rättelser som minskar kontonas nettovolymer och som kan påverka vilka slutsatser man drar av bokslutet och därigenom jämförelserna av olika organisationer. I situationer då man undantagsvis förfarit på detta sätt går det inte att utifrån boksluten skapa en tillräcklig bild av det faktiska beloppet av partiernas externa finansiering.

Revisionsverket publicerar partiernas och i statsunderstödsbeslutet nämnda partiföreningars bokslut

Tillsynsobjekten omfattas av bokföringsskyldighet och krav på uppdaterad bokföring

Bokföringsskyldigheten gäller alla föreningar och stiftelser med stöd av 1 kap. 1 § i bokföringslagen (1336/1997). Enligt 2 kap. 4 § ska kontantbetalning utan dröjsmål noteras kronologiskt i bokföringen för varje dag. Efter en lagändring 30.12.2015 (1620/2015) ska kontantbetalningar noteras i bokföringen för varje dag och övriga noteringar och de sammanställda noteringar i delbokföringarna som överförs till huvudbokföringen får göras månadsvis eller för någon annan motsvarande period, om det inte i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den krävs kronologiskt mer exakta noteringar.

Enligt 2 kap. 9 § i bokföringslagen ska bokslut, bokföringar, verifikationer och annat bokföringsmaterial förvaras omsorgsfullt på ett sätt som uppfyller kraven i 7 § så att de utan ogrundat dröjsmål kan granskas av myndigheter och revisorer med utgångspunkt i Finland.

I några fall upptäcktes väsentliga brister i bokföringens aktualitet eller ordnande vid granskningstidpunkten. Om den bokföringsskyldige har få verifikationer och noteringar i huvudboken, bör tillsynsobjektet ändå hålla bokföringen så uppdaterad som möjligt enbart på grund av behovet att kumulativt följa upp aktuella redovisningar och bidragsprestationer.

För tydlighetens skull uppmanades de granskade att avsluta onödiga bankkonton och göra kontoplanen ändamålsenligare. Revisionsverket bad distriktsorganisationer att vid behov specificera sina konton och bokslut för till exempel statsunderstöd, övriga bidrag och prestationer från stödstiftelser.

Innehållet i och omfattningen av de inlämnade boksluten varierar. Tolkningsutrymmet vid tillämpning av de nya bokslutskraven i 9 a § 1 mom. i partilagen framgick i likhet med tidigare granskningar genom varierande tolkningar av vilka uppgifter som ska redovisas i samband med bokslutet. Det har också förekommit varierande tolkningar av ändringarna i slutet av 2015 avseende skyldigheten att upprätta och lämna in verksamhetsberättelser. Revisionsverket har dock begärt att tillsynsobjekten ska lämna in verksamhetsberättelsen, om de har upprättat en sådan.

Den icke-registrerade föreningen Socialdemokratiska Kvinnor i Finland fungerar som en del av Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. Föreningen har dock ett eget bankkonto och en egen bokföring. Vasemmistonaiset, som sköter Vänsterförbundet r.p.:s kvinnoverksamhet, är inte heller någon registrerad förening utan ett nätverk och i praktiken en del av partiets verksamhet. Med andra ord innehåller de två partiernas redovisade bokslutsuppgifter även de icke-registrerade föreningarnas andel.

3.2 Tillsynsobjektens revisionsberättelser

Bestämmelserna i 9 c § i partilagen om ordnandet av revision trädde i kraft den 1 januari 2011. Bestämmelsen tillämpas på revision av partier som får statsunderstöd och i understödsbeslutet avsedda föreningar samt partinära sammanslutningar. Den tillämpas inte på partier som inte får statsunderstöd.

Enligt revisionslagen är alla föreningar inte skyldiga att välja en revisor. En del av de föreningar på vilka 9 c § i partilagen inte tillämpas kan välja en verksamhetsgranskare, som upprättar en verksamhetsgranskningsberättelse. I partilagen beaktas endast revisionsberättelser, inte val av verksamhetsgranskare eller verksamhetsgranskningsberättelser. Statens revisionsverk publicerar trots detta också verksamhetsgranskningsberättelser.

Enligt 9 c § i partilagen ska revisorn för ett parti som får statsunderstöd och en i understödsbeslutet avsedd förening vara auktoriserad revisor eller en motsvarande auktoriserad sammanslutning.

Revisorn uttalar sig i revisionsberättelsen förutom om vad som föreskrivits i revisionslagen, om

- 1 huruvida statsunderstödet har använts och rapporterna om dess användning har utarbetats enligt bestämmelserna i denna lag och villkoren i understödsbeslutet och
- 2 huruvida bestämmelserna i denna lag om bidrag och begränsningar i fråga om bidraget samt om redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen har iakttagits.

Revisorn för en partinära sammanslutning och för en sådan sammanslutning eller stiftelse vars fond är en partinära sammanslutning ska, utöver det som föreskrivs i revisionslagen, uttala sig om huruvida bestämmelserna i denna lag om bidrag och begränsningar i fråga om bidrag har iakttagits i den partinära sammanslutningens verksamhet.

Revisionsberättelserna varierade genom att det saknades uttalanden enligt 9 c § i partilagen. I vissa sammanslutningar har revisorerna också lämnat separata uttalanden eller redovisningar. Uttalanden som förutsätts i lagen har också lämnats in efter granskningen. Vissa granskade hade både en revisionsberättelse och en verksamhetsgranskningsberättelse.

Trots att ändringen av bokföringslagen minskade kraven på upprättande av en verksamhetsberättelse ska revisorn enligt revisionslagen uttala sig i revisionsberättelsen om huruvida verk-

samhetsberättelsen och bokslutet är enhetliga. Om revisorn inte har kunnat ge något yttrande, ska revisorn meddela detta i revisionsberättelsen.

Vid granskningar av partifinansieringen har det framkommit fall där revisorn har korrigerat revisionsberättelsen. I sådana fall ska revisionsberättelsen dateras på nytt och aktören ska hantera den på samma sätt som den tidigare revisionsberättelsen. Om detta inte har gjorts har revisionsverket bett tillsynsobjektet att ombesörja det.

Målet med partilagen är att tillsynen över dess bestämmelser i väsentlig grad grundas på att partier som får statsunderstöd, partinära sammanslutningar samt partiernas distriktsorganisationer och kvinnoorganisationer utför egna revisioner. Partilagens särskilda bestämmelser om revision gäller inte partier som är utan statsunderstöd och inte heller partiavdelningar och partiernas lokal-föreningar. Systemet för övervakning av partisammanslutningarna baserar sig således i stor utsträckning på att de väljer sakkunniga yrkesrevisorer och att dessa revisorer är förtrogna med sin uppgift och tillhörande rapporteringskrav. Enligt revisionsverkets iakttagelser har detta ännu inte skett i alla delar eftersom det har uppdagats brister i flera tillsynsobjekts revisionsberättelser. Till denna del har tillsynssystemet inte ännu helt fungerat på avsett sätt.

Granskningarna av partifinansieringen fokuserade också på hur revisorerna tolkat kravet i 9 c § i partilagen att uttala sig om huruvida statsunderstödet har använts och rapporterna om dess användning har utarbetats enligt bestämmelserna i partilagen och villkoren i understödsbeslutet. Vid granskningarna framkom fall där revisorn hade lämnat revisionsberättelsen innan kostnadsredovisningsblanketten för det aktuella årets statsunderstöd fanns till handa eller hade lämnats till statsunderstödsmyndigheten.

Av revisorernas rapporter framgår endast mycket sällan vilken period eller vilket år uttalandet om understödsredovisningen gäller. Därför rekommenderar revisionsverket att tillsynsobjekten ska behandla redovisningen av föregående års statsunderstöd redan i samband med bokslutet och att revisorerna får tillgång till den redan innan revisionsberättelsen lämnas.

Brister har upptäckts
i flera tillsynsobjekts
revisionsberättelser

3.3 Inlämnande av tillsynsobjektens bokslutsuppgifter samt uppgifter om kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen

Enligt 3 kap. 6 § i bokföringslagen (1336/1997) ska bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång. Enligt 9 d § i partilagen ska partiets bokslutshandlingar och de uppgifter som anges i partilagens 9 a § 1 mom. lämnas till revisionsverket inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som avses i understödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts och handlingar som förutsätts av partinära sammanslutningar inom tre månader från det att bokslutet har fastställts.

För 2018 har bokslutsuppgifter som avses i partilagen samt uppgifter om kostnaderna för och finansiering av valkampanjen, med några få undantag, lämnats in till det elektroniska partifinansieringsregister som upprätthålls av Statens revisionsverk. En del uppgifter som ska lämnas till revisionsverket har kommit in i systemet först under granskningens gång.

Vid granskningen av partifinansieringen uppdagades ett fall av felaktig specifikation av valkampanjens kostnader och finansiering vid kommunalvalet 2017, genom att stödet på 5 000 euro hade mottagits av en registrerad förening och inte det parti som lämnade in specifikationen. Den felaktiga redovisningen ströks ur partifinansieringssystemet.

Specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen bör kunna härledas från bokföringen och andra utredningar och kunna avstämmas mot dem. Noggrann dokumentering av motiveringarna till specifikationen underlättar också upprättandet av specifikationen och den senare verifieringen av uppgifterna. Dessvärre varierade nivån på dokumenteringen.

Till dem som ska lämna in bokslutet har revisionsverket skickat uppmaningar att lämna saknade bokslutsuppgifter och därefter vid behov brev för att höra de berörda:

Alla bokslutsuppgifter som avses i partilagen har inte erhållits behändigt i elektronisk form och identiska med originalhandlingen

Tabell 1: Uppmaningar och hörande per brev 2013–2019

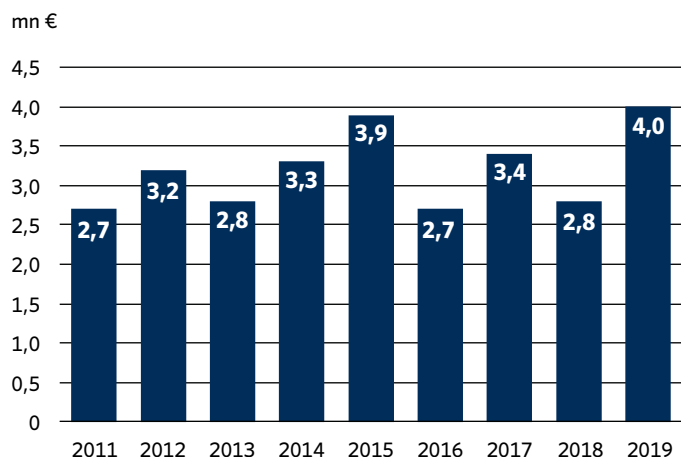
År	Uppmaningar	Hörande per brev
2019	0	0
2018	0	0
2017	0	0
2016	2	0
2015	3	0
2014	4	2
2013	15	2

3.4 Aktuella redovisningar och komplettering av dem

Enligt 8 c § i partilagen ska en redovisning av det bidragsbelopp som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har fått och uppgift om givarens namn lämnas till Statens revisionsverk. Redovisningen ska lämnas, om värdet av ett enskilt bidrag eller värdet av flera prestationer som en och samma givare har gett i bidrag till partiet, partiföreningen eller den partinära sammanslutningen är minst 1 500 euro per kalenderår. Den aktuella redovisningen ska kompletteras alltid när värdet av ett bidrag från en och samma givare som har getts i form av nya prestationer efter det att redovisningen lämnats eller kompletterats överstiger 1 500 euro. Vid behov ska det således ges flera redovisningar av bidrag från en och samma givare.

Enligt aktuella redovisningar till partifinansieringsregistret för 2019 fick partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar totalt nästan 4,0 miljoner euro i bidragsprestationer. För 2018 redovisades nästan 3,7 miljoner euro i bidragsprestationer, det vill säga retroaktivt 0,9 miljoner euro mer än beloppet före granskningen.

Åtminstone en del av kompletteringarna under 2019 är en följd av utförda partifinansieringsgranskningar. Av de aktuella redovisningarna som publicerats i registret framgår de kompletteringar som gjorts efter den tidsfrist som fastställs i partilagen.

Figur 6: Bidrag på minst 1 500 euro redovisade till partifinansieringsregistret (aktuella redovisningar) 2011-2019.

Enligt inlämnade aktuella redovisningar 2011-2019 uppgick bidragsprestationerna sammanlagt till över 29,9 miljoner euro. Vid granskningen observerades att merparten av de donationer som tillsynsobjekten fått har tagits upp som aktuella redovisningar av bidrag. Vid granskningen framkom emellertid sådana i partilagen avsedda bidragsprestationer som inte hade redovisats till systemet.

Berörda ombads komplettera och korrigera sina aktuella redovisningar under granskningens gång. Uppgifter om tidigare oredovisade bidrag som lokalföreningar kan ha erhållit förmedlades till berörda partier under 2019 och utifrån detta tillfördes systemet även lokalföreningsuppgifter. En distriktsorganisation ombads lämna in aktuell redovisning så sent som i januari 2020.

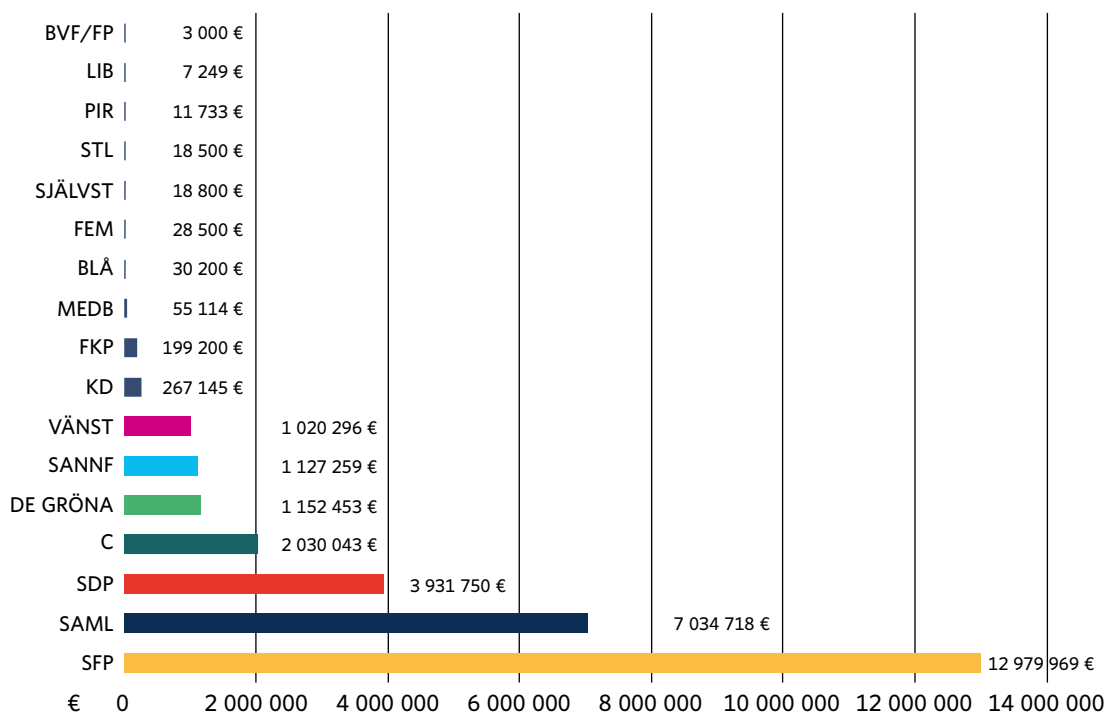
Vid jämförelser av bidragsprestationer mellan olika år bör man också beakta att inga val förrättades 2013 och 2016.

Vissa typer av oredovisade prestationer ger utrymme för tolkning. Oftast är de sådana lagliga prestationer som avses i partilagen och som omfattas av redovisningsskyldighet i stället för att ingå i lagens särskilda uppräkningsav undantag från skyldigheten. Tillsynsobjekten betraktade vanligtvis dessa prestationer eller förmåner med penningvärde som genomgångsposter eller avtalsbaserade transaktioner. Till dessa hör olika slags betalningar av annonser eller reklam samt s.k. kandidatavgifter och riksdagsledamotsavgifter. Ett parti tar dessutom ut en ersättning för kampanjkostnader av sina invalda ledamöter i Europaparlamentet. Beloppet av dessa avgifter och förfarandena för att ta ut dem varierar stort och samma personer kanske också betalar andra avgifter till aktören. Då

kan den kumulativa redovisningsgränsen på 1 500 euro per år lätt överskridas. Det kan också vara fråga om avgifter som betalas helt eller delvis mot vederlag.

Eftersom det i praktiken är svårt att särskilja olika betalningar har revisionsverket rekommenderat aktörerna att lämna en aktuell redovisning av samtliga prestationer från privatpersoner och deras stödgrupper. Alla partiföreningar har emellertid inte följt rekommendationen.

Under granskningens gång lämnade partierna och deras distriktsorganisationer in flera nya aktuella redovisningar. En del av dessa var ansevärda belopp. När bidraget i pengar eller i annan form är betydande kan det också bli aktuellt att anmäla en ny partinära sammanslutning till revisionsverket.

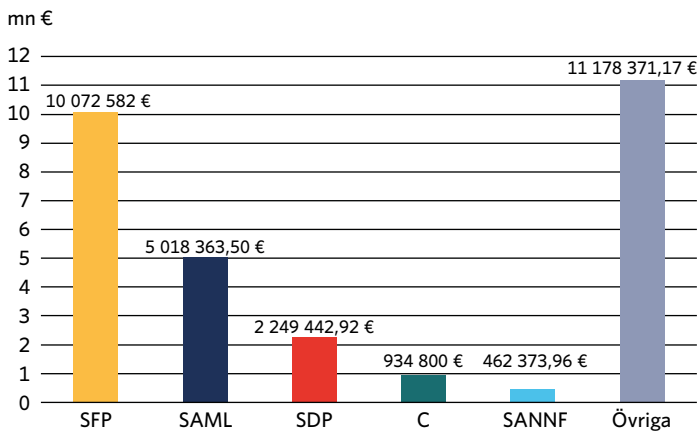
Figur 7: Stöd på minst 1500 euro som redovisats till partifinansieringsregistret (aktuella redovisningar) efter parti 2011-2019

Under granskningen uppmanades tillsynsobjekten följa upp erhållna bidrag kumulativt för att de ska kunna iaktta redovisningsgränsen. Om en person under samma år debiteras ”kandidatavgift” och ”riksdagsledamotsavgifter” kan summan överskrida 1 500 euro,

Tillsynsobjekten uppmanas
följa upp bidragen
även kumulativt

som är gränsen för inlämnande av aktuellt redovisning. Gränsen kan också överskridas om funktionärer i en redovisningsskyldig sammanslutning avstår från sina mötesarvoden som tillsammans med andra prestationer uppgår till minst 1 500 euro per år. När flera personer från samma organisation deltar i ett avgiftsbelagt evenemang kan summan av betalarens prestationer likaså överskrida redovisningsgränsen.

Enligt inlämnade aktuella redovisningar 2011–2019 uppgick beloppet av mottagna bidragsprestationer sammanlagt till över 29,9 miljoner euro. Betalningar från partinära sammanslutningar står för cirka 18,7 miljoner euro eller cirka 62,7 procent av det redovisade beloppet, med andra ord nästan två tredjedelar av den totala finansieringen.

Figur 8: Stöd på minst 1 500 euro från partinära sammanslutningar och andra parter (aktuella redovisningar 2011–2019).

Tabell 2: Bidrag från partinära sammanslutningar

Redovisade bidrag från partinära sammanslutningar per utbetalare 2011–2019	
Svenska folkpartiet r.p.	
Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland	10 072 582,00 €
Samlingspartiet r.p.	
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr	2 500 000,00 €
Kansallissäätiö sr	1 030 806,00 €
Kansallisen Kokoomuksen Kainuun Säätiö sr	891 492,00 €
Snellman-Säätiö sr	747 062,50 €
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö sr	477 826,60 €
Pirkanmaan Kansallissäätiö sr	248 015,00 €
Lillträskin Kurssikeskussäätiö sr	18 500,00 €
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	
Työväenlehdistön Kannatusyhdistys ry	874 000,00 €
Turun Työväensäätiö sr	763 253,08 €
Tikkurila Säätiö sr	612 189,84 €
Centern i Finland r.p.	
Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö sr	934 800,00 €
Sannfinländarna r.p.	
JRT-säätiö sr (Perussuomalaisten Tukisäätiö sr) *)	462 373,96 €

*) Redovisningen hänför sig till juni 2018, och den lämnades för sent i april 2019. Stiftelsens ställning som partinära sammanslutning upphörde i juni 2018.

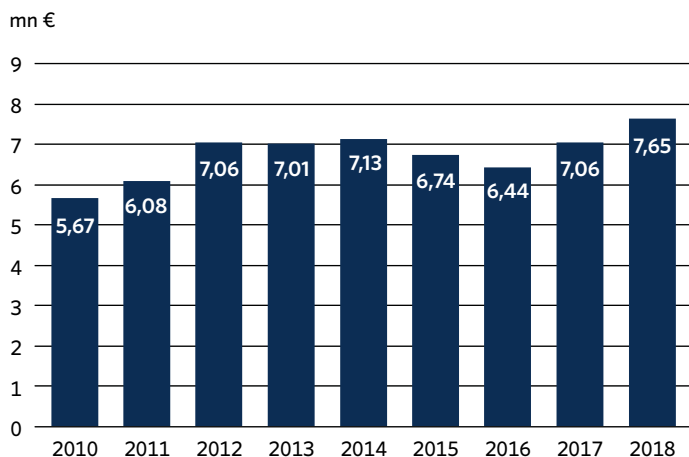
Tabellerna 2 och 3 visar läget vid utgången av 2019. Eftersom bidragsprestationer kan redovisas retroaktivt är det möjligt att bidragsbeloppen för 2019 förändras under 2020.

Enligt partilagen är det högsta bidragsbeloppet från andra än partinära sammanslutningar 30 000 euro per bidragsmottagare per kalenderår. Detta innebär att en och samma bidragsgivare kan ge flera olika aktörer högst 30 000 euro var under ett kalenderår.

Tabell 3: Bidrag från andra stiftelser än partinära sammanslutningar

Bidrag från andra stiftelser än partinära sammanslutningar 2011–2019	
Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr	930 000 €
Stiftelsen Tre Smeder sr	483 000 €
Yksityisyrittäjien Säätiö sr	270 000 €
Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne sr	197 000 €
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätiö sr	160 000 €
Avantisäätiö sr	75 200 €
Salin-säätiö sr	61 000 €
Spartacus-säätiö sr	57 941 €
Maaseudun Säätiö sr	52 250 €
Imatrankoskenparrassäätiö sr	49 890 €
Koillismaasäätiö sr	41 500 €
Folkets Kulturfond sr	21 000 €
Satakunnan Kansallissäätiö sr	20 000 €
Maaseudun Yhteisvaliokunnan Säätiö sr	15 000 €
Medelvägens stiftelse sr	13 000 €
Pohjois-Pohjanmaan Kansallissäätiö sr	11 100 €
Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland sr	9 000 €
Kari Mattilas stiftelse sr	3 500 €
Heinolan Sosialidemokraattisen Työväenyhdistyksen Säätiö sr	3 100 €
Yrjö Sirolan Säätiö sr	2 000 €

Avgifter som tas ut på arvoden för kommunala förtroendeuppdrag är en kostnad för förvärvande av inkomst som är avdragsgill i beskattningen. Trots att dessa avgifter inte behöver tas upp i aktuella redovisningar är deras ekonomiska betydelse på riksnivå anse- nlig. Enligt uppgifter från skatteförvaltningen uppgick de för- troendevaldas avdragsgilla avgifter 2010–2018 till 5,7–7,6 miljoner euro per år.

Figur 9: Avgift för förtroendevald 2010–2018 (källa: Skatteförvaltningen).

Alla aktuella redovisningar som uppgjorts och kompletterats under granskningen har publicerats i registret på den webbplats som upprätthålls av revisionsverket. På den aktuella redovisningens anges om redovisningarna har gjorts upp eller kompletterats efter den tidsfrist som avses i partilagen.

Bland redovisningarna till registret fanns också bidragsprestationer mellan partier och dess distriktsorganisationer. Eftersom dessa prestationer inte ska ingå i aktuella redovisningar har man strukit dem från registret för att de ackumulerade beloppen inte ska bli missvisande. Å andra sidan innehåller de årsvisa beloppen inte alltid alla bidrag som erhållits under året, eftersom aktuell redovisning krävs enligt lag endast då det sammantagna beloppet når följande gräns på 1 500 euro. Därmed är det möjligt att av bidrag på 1 500 euro och 300 euro från samma bidragsgivare visas endast 1 500 euro i partifinansieringssystemet, trots att beloppet för hela året är 1 800 euro.

Enligt aktuella redovisningar för 2019 är de största bidragsgivarna (sammanlagt över 30 000 euro) som väntat partinära sammanslutningar. Till de största bidragsgivarna hör dock även stiftelser som inte har anmälts som partinära sammanslutningar samt fackorganisationer och registrerade föreningar. En bidragsgivare kan ge mer än 30 000 euro om bidragsbeloppet per mottagare är högst 30 000 euro per år. År 2019 överskreds maximibeloppet av Medborgarpartiet r.p., som fick 45 500 euro från en och samma registrerade förening.

Tabell 4: Största bidragsgivare 2019

Största bidragsgivare 2019	
Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland	1 578 670,00 €
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr	700 000,00 €
Svenska Litteratursällskapet i Finland rf *)	230 000,00 €
Kansallissäätiö sr	170 000,00 €
Snellman-Säätiö sr	137 500,00 €
Turun Työväensäätiö sr	114 690,20 €
Varsinais-Suomen Kansallissäätiö sr	97 400,00 €
Maaseudun Kukkasrahasto Säätiö sr	90 000,00 €
Kansallisen Kokoomuksen Kainuun Säätiö sr	78 250,00 €
Stiftelsen Tre Smeder sr	70 000,00 €
Tikkurila Säätiö sr	70 000,00 €
Suomen linja ry	45 500,00 €
Föreningen Konstsamfundet rf	45 000,00 €
Servicefacket PAM rf	30 000,00 €
Suomen Kunnantyöntekijäin Liitto ry	30 000,00 €
Yksityisyrittäjien Säätiö sr	30 000,00 €

*) Föreningen har skött betalningsrörelsen för Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr.

Tabellerna 4 och 5 visar läget vid utgången av 2019. Eftersom bidragsprestationer kan redovisas retroaktivt är det möjligt att bidragsbeloppen för 2019 förändras under 2020.

Mest bidrag (sammanlagt över 30 000 euro) 2019 utöver partierna fick nio distriktsorganisationer, fyra ungdomsorganisationer, två lokalorganisationer och en kvinnoorganisation.

Tabell 5: Största bidragstagare 2019

Eniten tukea saaneet vuonna 2019	
Svenska folkpartiet r.p.	1 608 670,00 €
Samlingspartiet r.p.	721 550,00 €
Samlingspartiet i Helsingfors rf	140 000,00 €
Varsinais-Suomen Kokoomus ry	112 400,00 €
Samlingspartiets Ungdomsförbund rf	100 000,00 €
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.	95 697,26 €
Svensk Ungdom, Svenska folkpartiets ungdomsorganisation rf	93 000,00 €
Suomen Keskustanuoret ry	90 000,00 €
Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry.	84 456,20 €
Kainuun Kokoomus ry	78 250,00 €
Tikkurilan Työväenyhdistys ry	70 000,00 €
Svenska folkpartiet i Helsingfors rf	60 000,00 €
Svenska Kvinnoförbundet rf	57 500,00 €
Medborgarpartiet r.p.	45 500,00 €
Centern i Finland r.p.	45 219,20 €
Samlingspartiets Studerandeförbund Tuhatkunta rf	37 500,00 €
Svenska folkpartiet i Österbotten rf	36 661,00 €
Svenska folkpartiet i Egentliga Finland rf	35 200,00 €
Vänsterförbundet i Egentliga-Finland rf	33 167,00 €
Finlands Svenska Socialdemokrater rf	32 000,00 €
Keskustan Keski-Suomen piiri ry	30 964,00 €
Svenska folkpartiet i Nyland rf	30 000,00 €
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö sr	30 000,00 €

I partifinansieringssystemet kan användarna själv ta ut samlingsrapporter, t.ex. över de största bidragsgivarna eller bidragstagarna.

Vid granskningen av partifinansieringen för de partier som inte är representerade i riksdagen uppdagades att rekommendationerna från föregående granskning inte hade iakttagits till alla delar.

Vid en tidigare granskning av Självständighetspartiet r.p. konstaterades att partiets ordförande hade gett ett betydande finansiellt bidrag till partiets verksamhet genom att lägga ut cirka 7 000 euro för betalning av fakturor, som tagits upp under kortfristiga skulder. Vid granskningen hösten 2019 konstaterades att skulden

utgjorde bidrag till partiet. Detta hade inte uppgetts i den aktuella redovisningen i partifinansieringssystemet, men bidrag på 18 800 euro redovisades efter den lokala granskningen.

Kommunistiska Arbetarpartiet – För Fred och Socialism r.p. har länge verkat i lokaler för vilka det har betalats hyra som eventuellt är lägre än marknadshyran. Skillnaden mellan marknadshyran och den verkliga hyran utgör bidrag som inte lämnas i pengar och som ska uppges i den aktuella redovisningen när bidraget uppgår till minst 1 500 euro per år. Partiet ombads utreda marknadsvärdet på hyreslokalerna och vid behov lämna en aktuell redovisning av det erhållna bidraget.

Piratpartiet r.p. hade fått flera anonyma donationer i den virtuella valutan Bitcoin. Partiet uppgav beloppen i aktuella redovisningar och de upptogs i partifinansieringssystemet enligt värdet vid donationstidpunkten. Partiet ombads utreda vem bidragsgivarna var, eftersom det enligt partilagen är förbjudet att ta emot bidrag från okända personer. Partiet redde ut vem bidragsgivarna var och lade till uppgifterna i redovisningssystemet. Samtidigt lämnade partiet ytterligare en aktuell redovisning.

Blå framtid r.p. hade lämnat aktuell redovisning av sammanlagt 30 200 euro bidrag som hänförde sig till 2018. Enligt granskningen hösten 2019 behövdes ingen ny redovisning.

Finlands kommunistiska parti (r.p.) hade inte lämnat någon aktuell redovisning av penningbidrag som det mottagit. Efter den lokala granskningen redovisade partiet till partifinansieringssystemet bidrag från stiftelsen Spartacus-säätiö till ett belopp om 50 000 euro, bestående av ett bidrag på 35 000 euro år 2016 och på 15 000 euro och 7 941 euro år 2018. Detta innebär att partiet 2016 mottog över 30 000 euro från en och samma bidragsgivare, trots att det är förbjudet enligt 8 b § i partilagen. Maximibeloppet på bidraget gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning och inte heller bidrag som getts genom testamente. Partiet ska dock redovisa bidrag som erhållits genom testamente. Efter granskningen hösten 2019 lämnade Finlands kommunistiska parti r.p. en aktuell redovisning av 137 759 euro som partiet mottog genom testamente 2013.

Revisionsverket granskade sex partier vars partifinansiering granskades för första gången.

Djurrättspartiet r.p. hade inte lämnat några aktuella redovisningar i partifinansieringssystemet. Enligt granskningen fanns det inte heller något behov av redovisning.

Feministiska partiet r.p. hade lämnat aktuell redovisning av bidrag på totalt 28 500 euro. Enligt granskningen fanns det inte något behov av ytterligare redovisning.

Medborgarpartiet r.p. hade fått flera bidrag från den registrerade föreningen Suomen linja ry och från enskilda personer, vilka inte hade redovisats. Efter den lokala granskningen lämnade partiet aktuella redovisningar av tre bidrag på totalt 9 614,24 euro som partiet mottagit 2017. Vid granskningen noterades dessutom att en betalning på 38 000 euro från ovan nämnda förening hade omedelbart överförts vidare till en tredje organisation och att beloppet därför inte hade upptagits i redovisningen. Partiet redovisade i efterskott bidrag på totalt 45 500 euro från nämnda förening. Beloppet överskrider det enligt lag tillåtna maximibeloppet på 30 000 euro. Enligt partiet hade det i misstag fått en betalning på 38 000 euro.

Liberalpartiet – Frihet att välja r.p. hade lämnat aktuell redovisning av bidrag på 2 249,72 euro. Dessutom hade partiet i redovisningen av finansieringen vid kommunalvalet 2017 upptagit ett bidrag på 5 000 euro, som inte fanns med i partiets bokföring. Enligt partiet hade beloppet felaktigt redovisats som en betalning till partiet. Beloppet har strukits från den redovisade finansieringen vid kommunalvalet.

Seitsemän Tähden Liike r.p. hade inte lämnat någon aktuell redovisning. Vid granskningen konstaterades att partimedlemmarna hade betalat partiet kandidatavgifter av vilka en del utgjorde ett bidrag på minst 1 500 euro. Dessutom noterades andra prestationer som partiet inte hade redovisat till systemet. Efter granskningen lämnade partiet aktuella redovisningar av bidrag från privatpersoner på sammanlagt 18 500 euro.

Suomen Kansa Ensin r.p. hade inte lämnat någon aktuell redovisning. Partiet ombads lämna in bokföringen för början av 2019 för fastställande av om partiet ska redovisa bidrag som det mottagit.

Rörelse Nu omfattades inte av granskningen hösten 2019, eftersom det registrerades som parti i november 2019.

3.5 Iakttagande av begränsningarna i fråga om bidrag

I 8 b § i partilagen föreskrivs om begränsningar i fråga om mottagande av bidrag. Revisionsverkets granskning avsåg också begränsningarna i fråga om mottagandet.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte ta emot bidrag från givare som inte kan klarläggas. Detta gäller dock inte bidrag som erhållits genom sedvanligt insamlingsarbete.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte från en och samma givare ta emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Detta gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning och inte heller bidrag som getts genom testamente.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får ta emot utländska bidrag bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiska hållning.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte ta emot bidrag från staten, kommuner, samkommuner, statliga eller kommunala affärsverk, offentligrättsliga föreningar, inrättningar eller stiftelser eller från bolag som staten eller en kommun har bestämmande inflytande i på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen. Detta gäller dock inte användning av lokaler och sedvanlig gästfrihet.

Ett parti och en partiförening ska se till att det av sådan avgiftsbelagd reklam som ingår i valkampanjen eller är avsedd att stödja den framgår vem som betalar reklamen. Namnet på en enskild person får dock inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av den reklam som personen betalat för är mindre än 1 500 euro.

Enligt 8 b § i partilagen får utländska bidrag tas emot bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiska hållning. Utländska bidrag kan åtminstone till en del betraktas som förbjudna bidrag eftersom partilagen inte innehåller undantag för bidrag från internationella organisationer.

Vid granskningen upptäcktes testamenten med betydelse för partifinansieringen samt skulder som blivit bidrag. Däremot noterades inga aktiedonationer eller prestationer eller medel utanför bokföringen.

Vid granskningarna 2019 uppdagades några överskridningar av gränsen på 30 000 euro per år för bidrag från andra än av partiet anmälda partinära sammanslutningar.

Volymen av stödprestationer som redovisas under granskningen har ökat. Såsom konstaterats ovan visar granskningen att redovisningsskyldiga fått bidrag eller bidragsliknande prestationer för vilka aktuella redovisningar inte har lämnats. Utöver bidrag från partinära sammanslutningar handlar det exempelvis om betalningar av reklam. Utifrån granskningen har de redovisningsskyldiga lämnat nya eller korrigerade aktuella redovisningar som delvis tillrättlat situationen.

Vid granskningen upptäcktes inga prestationer som är entydigt förbjudna enligt partilagen.

Vid granskningen noterades testamenten men inga aktiedonationer eller medel utanför bokföringen

Enligt 8 § 2 mom. 1 punkten i partilagen betraktas som bidrag inte sedvanligt frivilligarbete. Gränserna för sedvanligt frivilligarbete ger utrymme för tolkning, men frågan är av betydelse vid bedömning av när sedvanligt frivilligarbete i stället blir ett bidrag i annan form än pengar. Enligt 8 § 2 mom. 6 punkten betraktas som bidrag inte heller understöd som baserar sig på lag, statsbudgeten eller en kommuns budget.

4 Förfarandena för överföring och användning av statsunderstöd

Statsrådet beviljade 2018 statsunderstöd enligt 9 § i partilagen till registrerade föreningar som var upptagna i partiregistret. Understöd beviljades till ett belopp av cirka 29 miljoner euro och föreningen kunde använda understödet för offentlig verksamhet enligt dess stadgar och allmänna program. Från och med 2016 kombineras stödet för politisk verksamhet och för partiets informationsverksamhet och kommunikation i understödsbeslutet. Revisionsverket anser att sammanslagningen av två separata beslut till ett statsunderstödsbeslut för partierna har förenhetligat upprättandet av kostnadsredovisningar och underlättat tillsynen över användningen av statsunderstöden.

Tabell 6: Statsunderstöd till partierna 2018

Parti	Återstående belopp 31.12.2017 enl. redovisn.	Beviljat 2018	Totalt	Överförs	Återstående belopp 31.12.2018 enl. redovisn.
Samt	0 €	5 482 475 €	5 482 475,00 €	2 371 360,00 €	0 €
Sannf	1 419 756,24 € *)	5 630 650 €	7 050 406,24 €	1 148 768,59 €	2 000 212,60 €
SFP	0 €	1 333 575 €	1 333 575,00 €	365 000,00 €	0 €
C	983 799,87 €	7 260 575 €	8 244 374,87 €	3 700 851,20 €	564 393,88 €
KD	0 €	740 875 €	740 875,00 €	125 027,52 €	15 578,99 €
SDP	0 €	5 037 950 €	5 037 950,00 €	2 110 395,50 €	0 €
VF	337 301,40 €	1 778 100 €	2 115 401,40 €	527 811,56 €	132 116,90 €
Gröna	0 €	2 222 625 €	2 222 625,00 €	633 174,54 €	0 €
Totalt	2 740 857,51 €	29 486 825 €	32 227 682,51 €	10 982 388,91 €	2 712 302,37 €

*) Redovisningen har korrigerats.

Enligt villkoren i understödsbeslutet ska partiet när understöd används för något annat ändamål än egen verksamhet ingå ett avtal enligt 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen om användning av understödet, övervakning av användningen och villkoren för detta med sammanslutningar (inkl. distrikts- och kvinnoorganisationer) eller stiftelser som använder understödet.

Vid partifinansieringsgranskningarna observerades att partierna har mycket varierande avtalsförfaranden och att en del partier saknar avtal helt och hållet. Rapportering om avtalsförfarandena

ingick för första gången i berättelsen om tillsynen över partifinansieringen 2016. Ett parti har sedermera ingått sina första avtal för 2017. Andra partiers statsunderstödsavtal har också förnyats.

Enligt 9 § 1 mom. i partilagen kan en del av understödet till ett parti anvisas för stödjande av någon annan förenings verksamhet. Enligt understödsvillkoren i beslutet om statsunderstöd 2018 kan avtal om användning av statsunderstödet dock också ingås med stiftelser eller andra sammanslutningar. Avtal om statsunderstöd har ingåtts med föreningar, men också med aktiebolag och kooperativ inom mediebranschen, och enligt tillsynsobjektens bokföring har statsunderstöd även överförts till dessa.

Vid granskningen uppmärksammades också att Sannfinländarna r.p. i likhet med föregående år gett bidrag till stiftelsen Suomen Perusta sr. Enligt partiets korrigerade statsunderstödsredovisning för 2018 mottog stiftelsen 80 000 euro statsbidrag från partiet.

Revisionsverket begärde 6 september 2017 att statsrådets kansli förklarar varför understödsvillkoren i statsrådets beslut av 26 januari 2016 hänvisar till avtal om användning av statsunderstöd för verksamhet i övriga sammanslutningar eller stiftelser som avses i understödsbeslutet. Enligt statsrådets förklaring 25.9.2017 saknar partilagen närmare bestämmelser om användningen av det understöd som beviljas. Därmed tillämpas 7 § 2 mom. i stadsunderstödslagen, som tar upp avtalsförfaranden med andra understödstagare. Statsrådets kansli ansåg att understödsvillkoret är förenligt med statsunderstödslagen och inte föranleder ytterligare åtgärder.

Enligt revisionsverket uppfattning har understödsbeslutet utvidgat partilagens begränsning av användningsändamålet för statsunderstöd genom att möjliggöra överföring av understöd till aktiebolag eller stiftelser. Partilagen är en speciallag medan statsunderstödslagen och dess allmänna bestämmelser tillämpas sekundärt. Eftersom understödstagarna ändå följt understödsvillkoren finns det enligt revisionsverkets bedömning i nuläget inga absoluta förutsättningar för återkrav av understödet.

Det bör finnas en närmare koppling mellan partilagen och understödsvillkoren. Överföring av understöd till aktiebolag kan också ha betydelse med avseende på företagsstöd och mervärdesbeskattning. I svårtolkade situationer är det också rekommendabelt att partier använder annan finansiering än statsunderstöd för bidrag till aktiebolag och stiftelser. Utvecklingsbehoven avseende understödsvillkoren diskuterades med representanter för statsrådets kansli i november 2017.

Enligt beslutet om statsunderstöd 2018 ska fem procent av ett partis beviljade understöd användas för verksamheten i dess distriktsorganisationer och understödet överförs till dem under

samma år som stödet beviljas. Ett parti gjorde inga överföringar av understöd till sina distriktsorganisationer. En del partier betalade sina distriktsorganisationers personalkostnader eller anskaffningar och tog upp dessa i sin bokföring och sitt bokslut. Tillvägagångssättet ger inte en helt rättvisande bild av partiets egna ekonomiska verksamhet.

Enligt revisionsverkets uppfattning ska terminologin i statsunderstödsbeslutet förtydligas så att det blir entydigt för alla hur understödet får användas och fördelas vidare och för att göra redovisningarna av statsunderstöd jämförbara.

Vid granskningen och tillsynen upptäcktes också att partier och distriktsorganisationernas redovisningar av statsunderstöd inte stämde överens i alla delar. Revisionsverket har uppmanat de berörda korrigera redovisningarna så att de blir enhetliga och i likhet med föregående år har korrigeringar också skett under granskningens gång. Brister har också upptäckts i uppföljningen av återstående statsunderstöd från föregående år.

Revisionsverket har också noterat att bara de parter som nämns i beslutet om statsunderstöd är redovisningsskyldiga i det offentliga partifinansieringssystemet. Detta är inte ändamålsenligt eftersom understöd kan ha anvisats för fler föreningar än de som nämns i beslutet.

Vid granskningarna av partifinansieringen fokuserades revisionen på tolkningsfrågor och brister i avtalsförfarandena gällande statsunderstöd. Behovet att förtydliga understödsvillkoren har diskuterats med representanter för statsrådets kansli och enligt beslutet om statsunderstöd 2018 kommer behovet att ändra 9 § i partilagen att utredas. Statsrådets kansli aviserade inte vidare åtgärder under 2018, men bad 21 januari 2019 Justitieministeriet att inleda ett lagstiftningsprojekt gällande detta.

Riksdagens revisionsutskott konstaterade i betänkande ReUB 3/2019 – B 8/2019 att utskottet i sina tidigare betänkanden (ReUB 3/2012 rd, ReUB 1/2016 rd, ReUB 2/2017 rd, ReUB 1/2018 rd) lyft fram vissa utvecklingsbehov i partifinansieringen och tillsynen över den. Utskottet har också konstaterat att det nu finns tillräckligt mycket erfarenhet av valfinansierings- och partilagen bland annat vad beträffar tolkningen av stöd och att de nya riktlinjerna bör införas via ändringar i författningarna.

Bilaga: Partifinansieringsgranskningar 2019

Granskade organisationer	Granskningsort	Granskningsdatum
Blå framtid r.p.	Helsingfors	16.10.2019
Centerns distrikt - Keskustan piiri rf	Vasa	17.9.2019
De Gröna i Vasa valdistrikt rf	Vasa	18.9.2019
Djurrättspartiet r.p.	Helsingfors	10.9.2019
Feministiska partiet r.p.	Helsingfors	8.10.2019
Finlands Kommunistiska Parti r.p.	Helsingfors	18.10.2019
Finlands Svenska Socialdemokrater rf	Helsingfors	6.9.2019
Keski-Suomen Kokoomus ry	Jyväskylä	26.9.2019
Keski-Suomen Vasemmisto ry	Jyväskylä	26.9.2019
Keski-Suomen Vihreät ry	Jyväskylä	27.9.2019
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri ry	Seinäjoki	26.9.2019
Keskustan Itä-Savon piiri ry	S:t Michel	30.9.2019
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry	Karleby	30.8.2019
Keskustan Keski-Suomen piiri ry	Jyväskylä	5.9.2019
Kommunistiska Arbetarpartiet - För Fred och Socialism r.p.	Vanda	24.9.2019
Liberalpartiet - Frihet att välja r.p.	Helsingfors	25.9.2019
Medborgarpartiet r.p.	Helsingfors	12.9.2019
Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri ry	Seinäjoki	25.9.2019
Perussuomalaisten Keski-Pohjanmaan piiri ry	Karleby	30.8.2019
Perussuomalaisten Keski-Suomen piiri ry	Jyväskylä	5.9.2019
Perussuomalaisten Kymen piiri ry	Villmanstrand	4.10.2019
Piratpartiet r.p.	Lahtis	14.10.2019
Pohjanmaan Kokoomus ry	Seinäjoki	26.9.2019
Pohjanmaan Sosialidemokraatit ry	Seinäjoki	26.9.2019
SDP:n Keski-Suomen piiri ry	Jyväskylä	6.9.2019
Seitsemän tähden liike r.p.	Helsingfors	15.10.2019
Självständighetspartiet r.p.	Helsingfors	11.10.2019
Suomen Kansa Ensin r.p.	Helsingfors/ Jyväskylä	17.10.2019/ 6.11.2019
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Keski-Suomen piiri ry	Jyväskylä	6.9.2019
Svenska folkpartiet i Österbotten rf	Vasa	17.9.2019
Österbottens Vänsterförbundet rf	Vasa	18.9.2019

STATENS REVISIONSVERK
PORKALAGATAN 1, PB 1119, 00101 HELSINGFORS
TELEFON +358 9 4321 | WWW.VTV.FI | [@VTV_fi](https://twitter.com/VTV_fi)

ISSN 1796-9654 (PDF)